

गैरआवासीय नेपाली संघ

NON-RESIDENT NEPALI ASSOCIATION

गैरआवासीय नेपालीका लागी दोहोरो नागरिकता

DUAL CITIZENSHIP FOR NON-RESIDENT NEPALI S

अवधारणा पत्र
POSITION PAPER

चैत २०६६

APRIL 2010

PREFACE

The Non-Resident Nepali Association (NRNA) is a common organization of Nepalis who are residing outside of Nepal. It is involved in safeguarding the interest of Nepali diaspora and encouraging them to be involved in the socio economic development of Nepal. The NRNA has been harping for dual citizenship provisions for Nepali origin people who have subsequently acquired the citizenship for a foreign country. For taking the issue further and lobby with appropriate authorities in Nepal, the NRNA International Coordination Council had formed a task force which has prepared this position paper after careful study of the relevant Nepali laws and practices of the other countries.

प्रस्तावना

विश्वभरी छरिएका नेपालीहरूको साभ्ता संस्था गैरआवासीय नेपाली संघले विश्व भरी छरिएका नेपालीहरूको हक हितको वकालत गर्नुका साथै गैरआवासीय नेपालीहरूलाई नेपालको आर्थिक सामाजिक विकासमा सहभागी हुन अभिप्रेरित गर्दै आएको छ । गैरआवासीय नेपाली संघले नेपाली मूल भएका तर पछि विदेशी मुलुकको नागरिकता लिएका व्यक्तिहरूका लागि दोहोरो नागरिकताको वकालत गर्दै आएको छ । दोहोरो नागरिकताको कार्य अघि बढाउन संघको अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदले दोहोरो नागरिकता सम्बन्धि एक कार्यदलको गठन गरेको थियो । कार्यदलले नेपालको कानून र विश्वका विभिन्न मुलुकको प्रचलनको अध्ययन पश्चात यो अवधारणापत्र तयार पारेको छ ।

NON-RESIDENT NEPALI ASSOCIATION

Position Paper on

DUAL CITIZENSHIP FOR NON-RESIDENT NEPALIS*

Context

One of the principal goals of the Non-Resident Nepali Association (NRNA) has been to secure dual citizenship provision in Nepali laws for those Non-Resident Nepalis (NRNs)¹ who or whose or mother or father, grandmother or grandfather, great grandmother or great grandfather held Nepali citizenship granted under the Citizenship Act of 2008 [1952 CE] or under the laws enacted thereafter and later acquired the citizenship of another country but wish to keep or acquire Nepali citizenship. NRNA remains firmly and unequivocally committed to the attainment of this important goal and believes in generally constructive, cooperative and collaborative approach toward achieving it. The current Citizenship Act of Nepal 2063 [2006 CE], Section 10(1), states: *Any citizen of Nepal who voluntarily acquires the citizenship of any foreign country shall automatically lose the citizenship of Nepal.*² This provision, as well as the gender-based discrimination the Act prescribes in granting citizenship by descent (Sections 3(ii)), is inherently unfair and unjust and does not serve the interest of Nepal or the Nepali people in any way; it only imposes undue penalty and hardship on industrious, enterprising NRNs, who find it desirable or necessary to acquire foreign citizenship,

* Prepared by NRNA Task Force on Dual Citizenship (TFDC) with input and endorsement from NRNA National Coordination Councils (NCCs), NRNA International Coordination Councils (ICC), NRNA executives and a large number of other NRNs. This will soon be available at <http://www.nrn.org.np>

¹ As defined in the *Gairaabasija Nepali Sambandhi Ain 2064* (Non-Resident Nepali-related Act 2064 [2007 CE]), available at http://www.nrn.org.np/downloads/nrn_act.pdf

NRN is a Nepali national, excluding Government of Nepal employees on assignment abroad and Nepali students studying in foreign educational institutions, who has been living in a country other than South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC) members for at least two years. As defined in the Act, the term NRN also includes foreign nationals of Nepali origin [FNNO].

² *Nepal Nagarikata Ain 2063* (Nepal Citizenship Act 2063 [2006 CE]). Available at http://www.nrn.org.np/downloads/citizenship_act.pdf (in Nepali) and http://www.nrn.org.np/downloads/citizenship_act_eng.pdf (English translation).

गैरआवासीय नेपाली संघ गैरआवासीय नेपालीका लागि दोहोरो नागरिकता सम्बन्धि अवधारणा पत्र

गैरआवासीय नेपाली संघको प्रमुख उद्देश्यहरू मध्ये नागरिकता ऐन २००८ र त्यसपछि बनेका नेपाली नागरिकता ऐन अन्तर्गत नेपालको नागरिकता भएका र तर पछि विदेशी मुलुकको नागरिकता ग्रहण गरेका गैरआवासीय नेपालीहरू र नीजका छोरा छोरी, नाति नातिनी, पनाति पनातिनीका लागि उनीहरूले चाहेमा नेपाली नागरिकता कायम राखि राख्न सक्ने व्यवस्था सुनिश्चित गर्नु रहेको छ । अर्को शब्दमा भन्नु पर्दा कुनै कारणले विदेशी मुलुकको नागरिकता लिने साविकमा नेपाली नागरिकता रहेका व्यक्ति वा नेपाली नागरिकताका लागि योग्य व्यक्तिहरूले नेपालको नागरिकता कायम राखि राख्न वा पुनः लिन सक्ने प्रावधान कानून बाट नै सुनिश्चित गर्नु पर्ने कुराका लागि सहकार्यका साथ अघि बढ्ने जमर्को यस संघले गर्दै आएको छ । हाल नेपालमा कायम रहेको नागरिकता ऐन २०६३ को दफा १० (१) ले “नेपालको कुनै नागरिकले आफुखुशी कुनै विदेशी मुलुकको नागरिकता प्राप्त गरेपछि निजको नेपाली नागरिकता कायम रहने छैन” भन्ने व्यवस्था गरेको छ । यो व्यवस्था तथा नागरिकता दिंदा गरिने लैगिक असमान व्यवहार (ऐनको दफा ३ (२) अनुसार) नेपाललाई मायाँ गर्ने र मुलुक प्रति समर्पित तर आफ्नो पेशागत उन्नति एवं प्रगतिका लागि आफु बसेको मुलुकको नागरिकता लिन बाध्य विदेशमा कार्यरत मेहनति एवं सिर्जनशिल नेपालीहरू र उनका संतानलाई अष्टेरोमा पारेको मात्र नभई अन्याय समेत गरेको छ । यो व्यवस्थाले नेपाली मुलका विदेशी नागरिकका नेपाल कै नागरिक रहेका निजिकका नातेदार एवं मित्रहरूलाई पनि निकै अष्टेरोमा पारेको छ, अथवा भनौं अन्याय नै गरेको छ ।

आफ्नो शिक्षा, पेशा कारोवार आदिको सिलसिलामा विदेश जाने र त्यहाँको नागरिकता लिने नेपालीहरूको संख्या बढ्दै जाँदा यो व्यवस्थाले नकारात्मक असरमा परेका गैरआवासीय नेपालीहरूको संख्या पनि बढ्दै गरेको छ । उदाहरणका लागि नेपाललाई विश्वभर चिनाउने तर हाल विदेशमा बसोबास गर्न थालेका पूर्व गोरखा सैनिकहरूको संख्या तिव्र गतिमा बढेको छ ।

नागरिकता ऐन २०६३ र गैरआवासीय नेपाली सम्बन्धी ऐन २०६४ मा आवश्यक संशोधन गरी यो अन्याय पूर्ण व्यवस्थामा परिवर्तन गर्न सकिन्छ । नेपालको आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणको एक महत्वपूर्ण सरोकारवालाको हैसियतले गैरआवासीय नेपालीहरू नयाँ बन्ने संविधानमा दोहोरो नागरिकताको प्रष्ट व्यवस्था हुनु पर्दछ, भन्ने धारणा राख्छन् ।

and their children and grandchildren. It also proves to be an undeserved penalty to those Nepalis whose near and dear ones happen to be Foreign National of Nepali Origin (FNNO).³

The number of NRNs (used here to include FNNOs as in the Act) directly, indirectly or potentially affected by the restrictive provision is growing very rapidly as the number of Nepalis going abroad in pursuit of educational, professional, business or employment opportunities has significantly increased. Growth in the number of ex-Gurkha soldiers settling outside of Nepal has dramatically increased. A provision to allow FNNOs, including the ex-Gurkha FNNOs, and their children and grandchildren to be dual citizens – through necessary amendments to the Nepal Citizenship Act 2063 and the Non-Resident Nepali-related Act 2064 [2007 CE]⁴ will help rectify the unfairness and injustice to a great extent. As a serious stakeholder in the overall progress of Nepal, NRNs strongly believe that the new constitution should include provisions for dual citizenship as well as grant of citizenship by descent to children of Nepali male or female citizens. The result will undoubtedly be a win-win arrangement for both Nepal and NRNs.

Need, Benefits and International Trend

Dual citizenship or dual nationality provision for FNNOs will help them maintain their cherished relationship with Nepal and their family and friends and also provide them with impetus to invest in Nepal, thus contributing to Nepal's overall development. In addition, it will encourage FNNOs and their children and grandchildren to build closer ties with Nepal, have a strong sense of belonging and preserve and take pride in their rich heritage. FNNOs and their children, many of whom are likely to occupy positions of leadership in their country of domicile, could be major catalysts in developing and strengthening trade, economic, cultural and educational ties between Nepal and countries of the world. Dual citizenship can be a strong incentive for many, many NRNs/FNNOs to return to Nepal. By allowing it, Nepal stands to benefit from a likely reversal of the brain drain that Nepal has been suffering for some time.

³ As defined in the *Gair aabaasiya Nepali Sambandhi Ain 2064* (Non-resident Nepali-related Act 2064 [2007 CE]), available at http://www.nrn.org.np/downloads/nrn_act.pdf, an FNNO (Foreign National of Nepali Origin) is a person, who or whose parent or parents or grandparent or grandparents held Nepali citizenship but subsequently acquired the citizenship of any foreign country other than SAARC members. The broader term NRN includes FNNO, as defined in the Act.

⁴ *Gairaabaasiya Nepali Sambandhi Ain 2064* (Non-resident Nepali-related Act 2064 [2007 CE]). Available at http://www.nrn.org.np/downloads/nrn_act.pdf

औचित्य, फाइदा तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलन:

नेपाली मूलका विदेशी नागरिकहरूका लागि दोहोरो नागरिकताको व्यवस्थाले उनीहरूलाई आफ्नो उदगम थलो नेपाल एवं आफ्ना नजिकका नातेदारहरूसंगका आत्मिय सम्बन्ध कायम राखी राख्न मद्दत गर्नेछ। त्यस्तै उनीहरूलाई नेपालमा लगानी गर्न एवं नेपालको विकासमा योगदान गर्न समेत उत्प्रेरित गर्नेछ। यस्तो व्यवस्थाले ति व्यक्तिहरूलाई आफ्नो नेपालसंगको नाता अक्षुण्ण राख्न र आफ्नो नेपाली परिचयमाथि गर्व गर्ने अवस्थाको सिर्जना गर्नेछ। समय क्रम सँगै विदेशी मुलुकको नागरिकता प्राप्त गर्ने नेपाली मूलका कतिपय व्यक्तिहरू विशेष गरी उनीहरूका सन्ततिहरू उनीहरू बसेको मुलुकको विभिन्न क्षेत्रमा नेतृत्व तहमा पुग्ने निश्चित छ। त्यस्ता नेतृत्व तहमा पुगेका व्यक्तिहरू नेपाल र सम्बन्धित मुलुकका विचमा व्यापार, आर्थिक, शैक्षिक सम्बन्ध विस्तारका संवाहक बन्न सक्ने कुरामा दुईमत हुन सक्दैन। ति व्यक्तिहरूलाई नेपालसंग सधैं जोडिराख्नु नेपालकै हितमा छ। दोहोरो नागरिकताको व्यवस्थाले धेरै त्यस्ता व्यक्तिहरूलाई नेपालमा फर्केर पुनः काम गर्न अभिप्रेरित गर्ने छ, र विगत केही समय देखि नेपालबाट भइरहेको ज्ञान र सीपको बहिर्गमनलाई उल्ट्याउन समेत सहयोग गर्ने छ। यसका अतिरिक्त नेपालको अनुदार नागरिकता एवं सम्पत्ति राख्ने सम्बन्धि ऐन कानूनका कारण भइरहेको पूँजी पलायनलाई रोक्न समेत मद्दत मिल्ने छ।

दोहोरो वा बहु नागरिकता आधुनिक विश्वमा सामाजिक आर्थिक विकासलाई सघाउने एक बलियो माध्यम सिद्ध भएको छ। यस व्यवस्थाले विदेशमा बस्ने नेपालीहरूकालगि नेपालसंगको सम्बन्ध कायमै राखी अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा संभावनाहरूमा वृद्धि गर्नुका साथै उनीहरूको प्रतिस्पर्धा गर्ने क्षमता वढाउन समेत मद्दत गर्नेछ। उनीहरूको सामाजिक र पारिवारिक मद्दतको संरचनालाई भल्कन दिने छैन। विश्वव्यापिकरणको अवस्थामा दोहोरो नागरिकताको व्यवस्था नगर्दा आफ्ना पूर्व नागरिकहरूको सम्भाव्य योगदानबाट आफु वंचित हुनु परेको निष्कर्षमा धेरै विकासोन्मुख राष्ट्रहरू पुगेका छन्। युरोपीय संघका २७ मुलुकहरू, क्यानाडा, अष्ट्रेलिया, संयुक्त राज्य अमेरिका, पाकिस्तान, श्रीलंका लगायत विश्वका ७१ भन्दा बढि विकसित एवं विकासोन्मुख मुलुकहरूले दोहोरो नागरिकताको व्यवस्थालाई स्वीकार गरेका छन्। विश्वका प्रायः सबै अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार सम्बन्धि सन्धि एवं अभिसन्धिमा संलग्न रहेको नेपाल पनि यो अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलनबाट अलग रहिरहनु पर्ने कुनै औचित्य देखिदैन।

नेपालमा भएको सहयोग र सम्भावना:

नेपालका राजनैतिक दलका नेताहरू, संविधानसभा सदस्यहरू, नागरिक समाजका अगुवाहरू, सरकारी निकायहरू हालको विदेशी मुलुकको नागरिकता लिदा नेपालको नागरिकता स्वतः समाप्त हुने प्रावधान अन्यायपूर्ण भएको र यसमा परिवर्तन हुनु पर्ने कुरामा विश्वस्त रहेको हामीले पाएका छौं। उहाँहरू हाम्रो “एक पटकको नेपाली सधैंको नेपाली” भन्ने धारणामा सहमत हुनुहुन्छ र हालको व्यवस्थामा

Furthermore, dual citizenship could help reduce the current outflow of capital from the country believed by many to be largely due to the very restrictive citizenship property holding law and rules.

Dual or multiple⁵ citizenship has proven to be one of the most effective instruments for accelerating socio-economic development of countries in the modern world. It can also help increase the opportunities and abilities of the Nepalis to compete more effectively in the international arena and build networks globally, without losing their bond with Nepal and support network. With accelerating globalization, more and more developing countries are realizing that providing the right for dual citizenship to their former citizens could help channel valuable resources into the country on an ongoing basis. More than 70 countries – including the 27 European Union countries, Canada, Australia, USA, Pakistan, Sri Lanka and other developed and developing nations – currently allow or recognize dual citizenship in one form or another. We firmly believe that Nepal, which has endorsed all major international human rights treaties and agreements, should joint these nations in recognizing dual citizenship.

Support and Prospects in Nepal

Nepali political leaders, Constituent Assembly members, civil society leaders and government authorities — we have no doubt — recognize the basic unfairness and counter-productive effects of the automatic loss of citizenship provision and that of the absence of any provision for dual nationality in the prevailing Nepali laws. We further believe that they share our belief of ***once a Nepali, always a Nepali*** and are ready and willing to remedy the present anomaly and let Nepal to gain from the participation of NRNs in her all-around development. During the Third Global Conference of NRNs in Kathmandu in 2007, Girija Prasad Koirala, Prime Minister of Nepal at the time, had publicly instructed the concerned government officials to craft a legal provision allowing dual citizenship to NRNs. This clearly reflects the ongoing support of the Nepali Congress Party for our dual citizenship goal. The United Communist Party of Nepal (Maoist) in its manifesto for the Constituent Assembly election had stated that it supported the inclusion of a dual citizenship provision in the constitution. More recently, the UML Party's Central Committee said to have decided to support the inclusion in the new constitution a provision to the effect that NRNs will not automatically lose their Nepali citizenship upon acquiring the citizenship of a foreign country. The Madhesi peoples' Right Forum has passed a resolution in support

⁵ Dual citizenship and multiple citizenship are used here interchangeably.

परिवर्तन गरी त्यस्ता गैरआवासीय नेपालीहरूको नेपालको आर्थिक सामाजिक विकासमा सहभागी हुने आकांक्षालाई उचित मान्यता दिन तत्पर हुनुहुन्छ, भन्ने हाम्रो विश्वास छ। सन् २००७ मा काठमाडौंमा भएको गैरआवासीय नेपाली तेश्रो विश्व सम्मेलनमा तत्कालिन प्रधानमन्त्री गिरिजा प्रसाद कोइरालाले दोहोरो नागरिकताको कानुनी प्रावधान तर्जुमा गर्न सम्बन्धित निकायलाई निर्देशन दिनु भएको थियो। यसले नेपाली कांग्रेसको दोहोरो नागरिकताको प्रावधान प्रति समर्थन रहेको प्रष्ट हुन्छ। संविधानसभाको निर्वाचनकालागि नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एकिकृत माओवादिले जारी गरेको घोषणा पत्रमा नै दोहोरो नागरिकताको प्रावधानलाई समावेश गरिएको छ। हालसालै नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एकिकृत मार्क्सवादी लेनिनवादीको केन्द्रिय समितिले पनि नयाँ संविधानमा साविकमा नेपाली नागरिक रहेका व्यक्तिहरूले विदेशी नागरिकता लिएमा नेपालको नागरिकता त्याग्नु नपर्ने प्रावधानलाई समर्थन गर्ने प्रस्ताव पारित गरेको भन्ने जान्नमा आएको छ। मधेशी जनअधिकार फोरमले पनि आफ्नो महाधिवेशनबाट नै दोहोरो नागरिकताको पक्षमा प्रस्ताव पारित गरेको छ।

अन्य दलका नेताहरूले गैरआवासीय नेपालीहरूलाई आफुले दोहोरो नागरिकताको समर्थन गर्ने कुरामा आश्वस्त पार्न खोज्नु भएको उदाहरण धेरै छन्। विगतका केही वर्षहरूमा नेपालमा गैरआवासीय नेपाली सम्बन्धी सचेतनामा निकै ठूलो अभिवृद्धि भएको छ। धेरै नेपालीका आफन्त नजिकका नातेदारको विदेशमा बस्ने बढ्दो प्रचलनले दोहोरो नागरिकताको समर्थनमा बढोत्तरी भएको छ। यस्तो अवस्थामा गैरआवासीय नेपालीहरूलाई दोहोरो नागरिकताको व्यवस्थाबाट बन्चित राखीराख्नु पर्ने कुनै विश्वासिलो तर्क देखिदैन।

नागरिकता ऐन २०६३ मा संशोधन गरी विदेशी मुलुकको नागरिकता लिने नेपालीले नेपाली नागरिकता कायम राख्न पाउने व्यवस्थाका साथ वंशजको आधारमा नागरिकता दिदा अहिलेको लैंगिक असमानताको व्यवहार अन्त्य गरी नेपाली पुरुष र महिला नागरिक दुवैका सन्तानले वंशजको नागरिकता पाउने व्यवस्था भएमा नेपाली कानुन अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलन अनुसारको हुने छ। यस्तो ऐन संशोधन र नयाँ बन्ने संविधानमा नै दोहोरो नागरिकताको प्रष्ट व्यवस्था भएमा धेरै गैरआवासीय नेपालीहरू नेपालको सामाजिक आर्थिक विकासमा सहभागि हुन अभिप्रेरित हुनेछन्। गैरआवासीय नेपाली संघ पूर्व गोरखा सैनिकहरूले विश्वमा नेपालको छत्री निर्माण गर्नमा गरेको देनको कदर स्वरूप पनि उनिहरूका लागि दोहोरो नागरिकताको व्यवस्थालाई मान्यता दिइनु पर्दछ, भन्ने धारणा राख्दछ। साथै विदेशी पुरुषसंग विवाह गर्ने नेपाली महिलाका संतान र पतिलाई पनि नागरिकता दिदा गरिने असमान व्यवहारको अन्त्य हुने गरी ऐनमा संशोधन हुनु वाञ्छनीय देखिन्छ।

दोहोरो नागरिकता भएका व्यक्तिहरूको दायित्व, अधिकार, उनीहरूले पाउने राहदानीको प्रयोग, उनीहरूलाई दिइने कन्सुल सेवा दोहोरो नागरिकताको सिद्धान्त स्वीकार गरेका अरु राष्ट्रले अपनाएको प्रचलन

of dual citizenship in its national convention. The leaders of other political parties too have on many occasions assured NRNA representatives of their support for dual citizenship rights for NRNs. On the Nepali people's part, there has never been any opposition to the NRNs' demand for dual citizenship rights. Over the years, as the popular awareness of the people on the NRN issues has increased, partly because of the rapidly growing number of families connected with NRNs, popular support for dual citizenship rights has greatly increased in Nepal.

The proposed amendments – to the Citizenship Act 2063 to allow FNNOs to keep their Nepali citizenship rights and the NRN-related Act 2064 along with the removal of the gender-based discrimination in the grant of citizenship by descent – and the inclusion of a dual citizenship provision in the new constitution being written will not only bring Nepali citizenship law more in line with that of many other developed and developing nations but will also attract and encourage NRNs to be engaged in Nepal's development. We in the NRNA strongly believe that Nepal owes, as part of its debt of gratitude, dual citizenship rights to the large number of ex-Gurkhas who have become FNNOs. So the Citizenship Act 2063 should also be amended to remove the gender-based discrimination against the children of Nepali female citizens married to a foreign citizen in granting citizenship by descent, as well as the discrimination against foreign male citizens married to Nepali female citizens in granting of citizenship by naturalization.

The issues of a loyalty and allegiance of persons with dual citizenship along with issues related to passports, legal jurisdiction, taxes, consular services and other legal technicalities can all be addressed detail in the relevant laws and rules in tune with the norms and practices prevailing in nations that have similar provisions. Naturally, once the FNNOs are granted dual citizenship, it will be the individual FNNO's responsibility to make sure that his or her country of nationality allows or accepts dual citizenship, and that he or she is in compliance with the laws of Nepal as well as those of the adopted country. An FNNO who has a Nepali passport might be required to use his or her Nepali passport when entering or leaving Nepal. Furthermore, under dual citizenship, an FNNO who has not relinquished his or her Nepali citizenship would be treated on par with other Nepalis and be governed by the local laws and rules. Such FNNO might only be allowed to receive very little or no consular services from their country of nationality.

The Interim Constitution of Nepal (Part 2, Article 10) states that the *acquisition and termination of citizenship and other necessary arrangements shall be in accordance with the existing*

अनुसार सम्बन्धित ऐन नियमबाट निर्धारण गर्न सकिन्छ। स्वभाविक रूपमा नेपालले दोहोरो नागरिकताको सिद्धान्त स्विकार गरे पश्चात सम्बन्धित मुलुकको कानून अनुसार दोहोरो नागरिकता राख्न हुने नहुने कुराको सुनिश्चितता गर्नु सम्बन्धित व्यक्तिकै दायित्व हुनेछ। विदेशी नागरिकता भएका तर नेपालको नागरिकता कायम राख्ने व्यक्तिहरूलाई नेपाल भित्रवाट वा नेपालबाट बाहिर जादा अनिवार्य रूपमा नेपालकै राहदानी प्रयोग गर्नु पर्ने व्यवस्था गर्न सकिन्छ। त्यस्तै नेपाली नागरिकता नत्यागेका व्यक्तिहरूलाई अरु नेपाली नागरिक सरहको व्यवहार गरिने प्रावधान पनि राख्न सकिन्छ। यस्ता व्यक्तिले नेपालमा सम्बन्धित मुलुकबाट कन्सुलर सेवा लिन नपाउने वा ज्यादै कम मात्रामा मात्र लिन पाउने व्यवस्था पनि गर्न सकिन्छ।

नेपालको अन्तरिम संविधानले नागरिकता सम्बन्धमा निम्न व्यवस्था गरेको छ (संविधानको धारा १०) “१०. नागरिकताको प्राप्ती र समाप्ती : नागरिकताको प्राप्ती र समाप्ती लगायत आवश्यक अन्य व्यवस्था प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।” अन्तरिम संविधानको व्यवस्थाले नागरिकता सम्बन्धी ऐनमा संशोधन गरेर दोहोरो नागरिकताको व्यवस्था गर्नलाई नरोकेको बुझाई हाम्रो छ। गैरआवासीय नेपाली संघ राष्ट्रको विधायीकालाई कुनै न कुनै रूपमा दोहोरो नागरिकताको व्यवस्था यथा शिघ्र स्थापित गराउन आग्रह गर्दछ। साथै नयाँ बन्ने संविधानमा नै दोहोरो नागरिकताको प्रष्ट व्यवस्था गर्न समेत हाम्रो अनुरोध छ। गैरआवासीय नेपाली संघले विश्वभरीका नेपालीहरूसंग सुझाव संकलन गरी तयार पारेर संविधान सभालाई बुझाएको संविधान सम्बन्धी सुझावमा पनि दोहोरो नागरिकताको प्रावधान राख्नु पर्ने प्रष्ट सुझाव रहेको छ। नयाँ बन्ने संविधानले विदेशी मुलुकको नागरिकता प्राप्त गर्ने व्यक्तिले नेपालको नागरिकता त्याग्न नपर्ने, नेपालको नागरिकता कायम राख्न पाउने प्रष्ट व्यवस्था हुनु पर्दछ। त्यस्तै महिला वा नेपाली नागरिक पुरुष जोसुकैका सन्तानले पनि नेपालको वंशजको नागरिकता पाउने व्यवस्था भएमा नेपालीहरू राज्यविहिन हुनबाट जोगिने छन्। नयाँ संविधानमा नागरिकताको प्राप्त र समाप्तिका सम्बन्धमा अन्तरिम संविधानकै प्रावधान राख्न सकिन्छ। यस प्रावधानले “एक पटकको नेपाली सधैको नेपाली” को भावनालाई साकार गराउन र नागरिकताको प्राप्त समाप्त र दोहोरो नागरिकता भएका व्यक्तिहरूको कर्तव्य तथा अधिकार निर्धारण गर्न संविधानको संशोधनको लामो प्रकृया पार नगरी कानूनबाट गर्न सकिने अवस्था सिर्जना हुनेछ।

गैरआवासीय नेपाली परिचय पत्र:

परराष्ट्र मन्त्रालयले गैरआवासीय नेपालीहरूकालागि जारी गर्न थालेको गैरआवासीय नेपाली परिचय पत्र दोहोरो नागरिकता प्राप्त गर्ने तर्फ एक सकारात्मक पहल हो। गैरआवासीय नेपाली सम्बन्धी ऐन २०६४ अन्तर्गत प्रदान गरिने यस परिचय पत्रले नेपाली मूलका विदेशी नागरिक र तिनका सन्तानलाई नेपाल संगको सम्बन्ध अटुट राख्न केही मद्दत त गरेको छ। आफ्ना सिमितताका बाबजुद यस कार्डले विदेशी नागरिकता लिएका साविकका नेपाली नागरिक र तिनका सन्ततिलाई नेपालसंग सम्बन्ध

law.⁶ Thus, our understanding is that the NRNs can be granted dual citizenship rights through an amendment to the Citizenship Act of Nepal 2063, and we strongly urge the national legislature and the Government to recognize the existence in practice of dual citizenship of some sort and make the necessary amendment. At the same time we strongly believe that the new constitution being drafted should include the dual citizenship provision. Indeed, this was one of the suggestions made by NRNs in many, many countries and included in NRNA's *Suggestions submitted to the Constituent Assembly of Nepal on the framework of the future Constitution of Nepal*.⁷ The new constitution should include an unequivocal statement that no Nepali citizen would ever be required to automatically lose or involuntarily relinquish his or her Nepali citizenship because he or she acquired a foreign citizenship. The new constitution should also guarantee the citizenship right to children whose parent or parents, male or female, were Nepali citizens, in order to keep them from becoming stateless at some point.⁸ We strongly believe, further, that the new constitution should incorporate Part 2, Article 10, of the Interim Constitution **AS IS**. This will, on the one hand, enshrine in the constitution the fundamental concept of *once a Nepali, always a Nepali* and on the other hand, allow the national legislature to make or amend citizenship- and NRN-related laws as necessary – without having to go through the necessarily complicated and lengthy process of constitutional amendment.

NRN Identity Card

We acknowledge the NRN Identity Card (NRN ID Card) that the Ministry of Foreign Affairs has only recently begun issuing is a step in the right direction toward our goal of dual citizenship. The ID Card, as provided for in the Non-Resident Nepali-related Act 2064 [2007], gives its holder only very limited rights or privileges. At the same time, we must note that the rules governing the ID Card seem to require applicants to go through some bureaucratic hoops to obtain it.⁹ The application procedure has turned out to be inefficient and cumbersome. This is likely to deter many prospective applicants

⁶ *Nepalko antarim sambidhaan 2063* (Interim Constitution of Nepal 2063 [2007 CE]), as amended by the First, Second and Third Amendments. Available at <http://www.unmin.org.np/downloads/keydocs/Interim.Constitution.Bilingual.UNDP.pdf>

⁷ *Sambidhaan sabhaalaai Nepalko bhaabi sambidhaanko rnparekha sambandhamaa Gair Aabaasiya Sanghko sujhaab* (Suggestions submitted to the Constituent Assembly of Nepal on the framework of the future Constitution of Nepal). Available at http://www.nrn.org.np/sambidhan/final_suggestion_nepali.pdf (in Nepali) and http://www.nrn.org.np/sambidhan/final_suggestion_english.pdf (English translation).

⁸ UNHCR, *Preventing statelessness in Nepal: Concerns regarding the draft constitution*, February 2010. Retrieved from http://ccd.org.np/new/resources/Statelessness%20and%20the%20Constitution_UNHCR_Feb_2010.ENG.pdf

⁹ *Gair aabaasiya Nepali sambandhi niyamaawali 2066* (Rules Pertaining to Non-resident Nepalis 2066 [2009CE]). Available at http://www.nrn.org.np/downloads/nrn_niyamaawali.pdf

कायम राखी राख्न पनि मद्दत गर्ने छ। तर यो परिचय पत्रले परिचय पत्र वाहकलाई सिमित मात्र अधिकार दिएको छ। साथै परिचय पत्र प्राप्त गर्न अभै केही अछेराहरु पार गर्नु पर्ने अवस्था छ। आवेदन दिने र परिचय पत्र प्राप्त गर्ने प्रक्या भन्कटिलो छ। यसले धेरै गैरआवासीय नेपालीहरु यो परिचय पत्र लिन अभै उत्पेरित हुन सकेका छैनन्। यो कार्डको कार्यान्वयन अभै अपुरो रहेकोले र यसले सबै गैरआवासीय नेपालीको साधन स्रोतलाई आकर्षण गर्न सक्ने सम्भावना कम छ।

यो परिचय पत्रको उद्देश्य एवं परिकल्पनामा भारतीय सरकारले प्रचलनमा ल्याएको भारतीय मूलको व्यक्तिको परिचय पत्र (Person of Indian Origin - PIO Card) संग मिल्दो जुल्दो छ। सन् १९९९ मा भारतीय सरकारले यो कार्ड सुरु गर्दा हाल नेपालमा जस्तै अवस्थाबाट गुज्रेको थियो। तर भारतीय कार्ड वाहकले नेपाल सरकारले जारी गरेको परिचय पत्र वाहकले भन्दा बढी सुविधा पाउँछन् र जारी गर्ने प्रक्या पनि बढी प्रष्ट छ। भारतीय मूलको व्यक्तिको परिचय पत्र र तत् पश्चात सन् २००५ मा सुरु गरिएको प्रवासी भारतीय नागरिक (Overseas Citizen of India- OCI) परिचय पत्र निकै प्रभावकारी पाइएका छन्।

PIO कार्डको अवधि १५ वर्षको छ, भने OCI कार्डको अवधि आजिवन हुन्छ। OCI कार्ड वाहकले भारतमा बस्न काम गर्न, अध्ययन गर्न, निवेश गर्न र भारतमा तोकिएको क्षेत्रमा वाहेक सम्पत्ति राख्न असीमित अधिकार प्राप्त गर्दछन्। OCI कार्ड वाहकले मत दिने राजनैतिक अधिकार र सरकारी सेवामा प्रवेश गर्ने अधिकार उपभोग गर्न सक्तैनन्। नेपाल सरकारले पनि अन्तरिम व्यवस्थाका रूपमा OCI कार्ड जस्तै अधिकार भएको कार्डको थालनी गर्न सक्तछ। यो व्यवस्था सुरु भएमा कतिपय नेपाली मूलका विदेशी नागरिकको आवश्यकता परपूर्ति हुनेछ। यस्तो व्यवस्था भएमा आफ्ना नातेदारले विदेशी नागरिकता भएका नेपाली नागरिकहरु पनि खुशी हुनेछन्। गैरआवासीय नेपाली परिचय पत्र OCI प्रकारको कार्ड र दोहोरो नागरिकताको व्यवस्था भएमा सम्बन्धित सबैको आवश्यकता पुरा हुनेछ र नेपालले पनि अत्यधिक लाभ लिन सक्नेछ। नेपाल सरकारले सुरु गरेको कार्ड र भारतीय सरकारले दिने PIO कार्डमा भिन्नता प्रष्ट देखिन्छ। नेपालले दिने कार्डको अवधि १० वर्षको छ भने PIO कार्डको अवधि १५ वर्षको छ। PIO कार्ड लिन लाग्ने शुल्क वयस्क नागरिकका लागि भारु. १५,००० र १८ वर्ष भन्दा मुनिका लागि भारु. ७,५०० तोकिएको छ, जुन नेरु. २४,००० र १२,००० हुन आउँछ। तर नेपाल सरकारले प्रचलनमा ल्याएको कार्डको शुल्क युरोप अमेरीका र जापान का लागि रु. ३८,००० हजार (५०० अमेरिकी डलर) अन्य मुलुकका लागि १९,००० (२५० अमेरिकी डलर) तोकिएको छ। उमेरको हकमा छुट दिने कुनै प्रावधान छैन। वयस्क र नाबालिगका लागि एउटै शुल्क राख्नु जायज देखिदैन। यो शुल्कलाई नेपाली राहदानी दिंदा लाग्ने शुल्ककै हाराहारीमा राख्नु उपयुक्त देखिन्छ। साथै यो कार्ड जारी गर्ने प्रक्यामा पनि सुधार गर्न आवश्यक छ। यसका लागि सबै प्रक्याको गहन अध्ययन गरिनु पर्दछ। सहज र सबैले बुझ्ने किसिमको प्रक्या बनाइनु पर्दछ। यो कार्डले

and unnecessarily constrains its usefulness to NRNs. In spite of its limitations, the ID Card should be of immediate help to many, many NRNs since it can be one of the means of encouraging the NRNs and their children and grandchildren to build and sustain a strong bond with Nepal. It would clearly be welcomed by many of the Nepalis who are related to NRNs in some way or other. However, we see the ID Card implementation in its present form as seriously flawed and not very effective to attract all the prospective applicants and the resources they could potentially bring into country.

The ID Card, in its purpose and concept, is quite similar to the Person of Indian Origin (PIO) Card that the Government of India is providing. The Government of India, faced with somewhat similar situation when it started issuing the PIOs card in 1999.¹⁰ However, India's PIO Card, confers substantially more to its holder, and involves a more streamlined process. The PIO Card and the Overseas Citizen of India (OCI) Card, which was introduced in 2005, operate as effective alternatives. Unlike the PIO Card, which has 15-year validity, the OCI Card is granted for life and allows its holder to indefinitely live, work, study or invest in India and own property in India with a few exceptions.¹¹ OCI does not include political rights, such as voting rights or government employment.¹² We believe the Government of Nepal should devise and implement a mechanism similar to the OCI – for the interim and as an alternative to the NRN ID Card – so that the interest and immediate need of a large number of FNNOs would be served. This will also be welcomed by the many, many Nepalis who are related to NRNs. Since one size does not fit all, as it were, the availability of the three options, namely, the NRN ID Card, an OCI-type mechanism and dual citizenship, offer practical, reasonable options and if properly implemented should satisfy the needs of the NRNs/FNNOs and their family and friends in Nepal while maximally benefiting Nepal.

A few differences between our ID Card and the PIO Card are striking. For example, our ID Card's validity is 10 years compared to the current PIO's validity of 15 years. The PIO Card fees currently are Indian Rupees 15,000, or equivalent in local currency, for adult applicants and Indian Rupees 7,500, or equivalent in local currency, for

¹⁰ Description available at http://chicago.indianconsulate.com/4PassportPioOci/PIO/PIO_Eligibility_Benefits.html

¹¹ OCI Card fee is US\$275 or equivalent in local currency, but only US\$25 for PIO Card holders.

¹² Brief description available at <http://newdelhi.usembassy.gov/acsdualnation.html>

¹³ When introduced in 1999 CE, the PIO Card's fee was US\$1,000 and had a validity of 20 years. In 2002, however, the fee was reduced to US\$365 for adults and US\$185 for applicants under the age 18 and the validity to 15 years. Information retrieved from http://www.cgisf.org/releases/pio_press.html

अत्यधिक गैरआवासीय नेपालीहरूलाई आकर्षित गर्न सक्नु पर्दछ। यो प्रकृत्यालाई सहज बनाउन सहकार्य गर्न गैरआवासीय नेपाली संघ तयार छ। अहिले नै संघले कार्ड जारी प्रकृत्याको अध्ययन गरी सुझाव तयार पार्न एक समूह खडा गरिसकेको छ।

सुझाव :

गैरआवासीय नेपालीहरू नयाँ नेपालको निर्माणमा सहभागी हुन तत्पर छन्। दोहोरो नागरिकताको व्यवस्था लागु भएमा नेपालको विकासको सकृय सहभागी हुन उनीहरूलाई अझ बढी प्रेरणा मिल्नेछ। गैरआवासीय नेपालीका भावी सन्ततिलाई नेपालसंगको सम्बन्ध अटुट राख्न हौसला मिल्ने छ र उनीहरू आफ्नो नेपाली मूल प्रति गौरवको महशुस गर्नेछन्। नागरिकताको प्रावधानले नेपाल र नेपालीलाई पनि फाइदा दिनेछ। गैरआवासीय नेपालीहरूका लागि नेपाल र नेपालको लागि गैरआवासीय नेपालीको अति नै ठूलो आवश्यकता रहेको छ। दोहोरो नागरिकताको व्यवस्थाले प्राकृतिक सम्बन्धको विकासमा सहयोग पुग्ने छ। नेपालको राष्ट्रिय व्यवस्थापिकाले यस कुरालाई यथोचित ध्यान दिने छ भन्ने विश्वास हाम्रो छ। विगतमा गैरआवासीय नेपाली र तिनका नजिकका नातेदारहरूका लागि सुरु गरिएका कार्यहरूले अझ गति लिने छन् भन्ने विश्वास हाम्रो छ।

गैरआवासीय नेपाली संघ नेपालको संविधान सभा, विधायिका संसद र नेपाल सरकारलाई निम्न कुराहरूमा ध्यान दिइ यथाशक्य चाँडो कदम चाल्न अनुरोध गर्दछ। यस काममा सहकार्य गर्न सदा झै यो संघ तत्पर छ।

(१) नागरिकता ऐनमा निम्न अनुसारको संशोधन गर्ने:

- (क) विदेशी मुलुकको स्वेच्छाले नागरिकता लिने वित्तिकै नेपालको नागरिकता समाप्त हुने प्रावधान खारेज गर्ने।
- (ख) विदेशी नागरिकता लिएका साविकका नेपाली नागरिकहरूले आफ्नो नेपाली नागरिकता कायम राख्न वा पुनः कायम गर्न पाउने व्यवस्था कानुनबाट गर्ने।
- (ग) नेपाली महिला नागरिकका संतानले वंशजको नाताले नेपाली नागरिकता पाउने विगतको मितिबाट नै लागु हुने गरी व्यवस्था गर्ने र नेपाली महिला नागरिकका विदेशी पतिलाई पनि नागरिकता दिदा नेपाली पुरुष नागरिकका विदेशी पत्नीलाई जस्तै गरी नागरिकता दिने व्यवस्था गर्ने।
- (घ) नागरिकता ऐन २००८ र पछिको नागरिकता ऐन अनुसार नागरिकता प्राप्त नेपाली नागरिकका बाबु आमा, बाजे बज्यै, छोरा छोरी, नाति नातिनी र पनाति पनातिनीले नेपाली नागरिकता प्राप्त गर्न सक्ने व्यवस्था गर्ने।

applicants younger than 18 years. The equivalent being charged by Indian missions in the US Dollars are 365 and 185, respectively.¹³ In sharp contrast, the ID Card fees are US\$500 for applicants from North America, Europe, Australia, New Zealand, Japan and South Korea and US\$250 for applicants from elsewhere – without regard to the applicant's age. It is clearly unfair that the ID Card fees should be the same for children and for adults. The ID Card's fee structure among other things is particularly rough and unfair on NRNs with children. We believe the fees should be in line with the passport fees paid by Nepali citizens' passport fees. The ID Card provision and related rules and procedures should be carefully reviewed as soon as possible and made more smooth, efficient and reasonable, if it is to be attractive and useful to the largest number of NRNs and if its purpose is not to be defeated. In keeping with its standing offer and practice, NRNA will work with the Government in this context. Indeed, NRNA has already taken a constructive step by setting up an NRN Card Monitoring Team, whose work can be expected to help in improving the Card provision and its implementation.

Recommendations

NRNs seek the opportunity to contribute to the construction of a new Nepal. Provision of dual citizenship rights will encourage FNNOs, and NRNs in general, to be active partners in the transformational process of the country. It will help NRNs and their children and grandchildren to maintain or promote closer ties with Nepal and preserve and take pride in their rich heritage. Dual citizenship for NRNs will also serve the interest of Nepal and its people. Nepal has nothing to lose but everything to gain by providing for dual citizenship rights to NRNs. Nepal needs NRNs, NRNs need Nepal; dual citizenship nurtures the natural bond. We fervently hope the national legislature and the Government of Nepal recognize these facts and keep building on what has already been done for NRNs and their near and dear ones in Nepal. At the same time as NRNA vigorously pursues its dual citizenship goal, it strongly urges the Constituent Assembly, the Legislature Parliament and the Government of Nepal to give serious and immediate consideration to taking the following three practical and meaningful steps. NRNs stand ready as always to work closely with the Constituent Assembly and the government to realize these steps.

- (1) Amend the Nepal Citizenship Act 2063 [2006 CE] to**
 - (a) drop the provision that requires FNNOs or NRNs to automatically lose or are forced to involuntarily renounce Nepali citizenship upon voluntary acquisition of a foreign citizenship;**

- (२) नयाँ बन्ने संविधानमा हाल विदेशी मुलुकको नागरिकता भएका तर साविकमा नेपाली नागरिकता ऐन २००८ र तत् पश्चात बनेका नागरिकता ऐन अन्तर्गत नेपाली नागरिकता रहेका वा तिनका बाबु आमा, बाजे बर्ज्यै, छोरा छोरी, नाति नातिनी, पनाति पनातिनीका लागि दोहोरो नागरिकताको प्रष्ट व्यवस्था गरिनु पर्दछ । यो कुरा संभव वा व्यवहारिक नभए नयाँ बन्ने संविधानमा निम्न व्यवस्था राख्न सकिन्छ ।
- (क) नेपाली नागरिकताको प्राप्त समाप्ति र अन्य प्रावधान कानुनले तोके बमोजिम हुने गरी व्यवस्था गर्ने (अन्तरिम संविधानको व्यवस्था कायम राख्ने) ।
- (ख) माथिको व्यवस्था बाहेक विदेशी मुलुकको नागरिकता लिने नेपाली नागरिकले स्वेच्छाले नेपाली नागरिकता त्यागेमा बाहेक स्वतः नेपाली नागरिकता खारेज नहुने वा अनिवार्य रूपमा नागरिकता त्याग्नु नपर्ने व्यवस्था प्रष्ट उल्लेख गर्ने ।
- (३) गैरआवासीय नेपालीलाई दिइने परिचय पत्रको पुनरावलोकन गरी यसलाई बढी उपयोगी र प्रभावकारी बनाउनुका साथै बढी से बढी गैरआवासीय नेपालीहरूलाई समेट्न सक्ने गरी सुधार गर्ने । परिचय पत्रको शुल्क, लिने प्रकृयाको पुनरावलोकन गरी यसमा सामयिक सुधार गर्ने ।

- (b) allow FNNOs who held citizenship under the current Citizenship Act of Nepal 2063 [2006 CE] or the Citizenship Act of 2019 [1962 CE] or any preceding Citizenship Act of Nepal to keep their Nepali citizenship or re-acquire it in the prescribed manner;
 - (c) end with retroactively the gender-based discrimination against the children of Nepali female citizens married to foreign citizens in granting citizenship by descent, as well as discrimination against foreign nationals married to Nepali female citizens and wishing to acquire Nepali citizenship by naturalization; and
 - (d) provide for FNNOs, their spouse, their mother or father, grandmother or grandfather, their children, grandchildren or great grandchildren to keep their Nepali citizenship, granted under the Citizenship Act of 2008 [1952 CE] or any of the subsequent Acts, or acquire it by descent or naturalization as the case may be.
- (2) The new constitution should include provision for dual citizenship for FNNOs who or whose spouse, parents, grandparents, children, grandchildren or great grandchildren, held Nepali citizenship under the Nepali citizenship law of 2008 [1952 CE] or any of the subsequent Acts. If this is somehow impractical or impossible at this time, the new constitution should include the following two provisions:
- (a) The grant, acquisition, loss or termination of citizenship and other necessary arrangements shall be in accordance with the prevalent laws of Nepal (same as Part 2, Article 10, of the current Interim Constitution).
 - (b) Notwithstanding the provision in 2(a) above, no Nepali citizen shall be required to automatically lose or involuntarily relinquish his or her Nepali citizenship, whether acquired under the Citizenship Act of 2008 [1952 CE] or any of the subsequent Acts, because he or she acquired foreign citizenship.
- (3) Review the NRN ID Card provision and its implementation in its entirety to make it more useful, meaningful and accessible to the majority of NRNs, and make its terms, fee structure, process and procedures more smooth, efficient, reasonable and user-friendly. NRNA will fully cooperate and collaborate with the national legislature and the Government of Nepal in this area as in the other areas. NRNA, on its part, has already taken a positive step in this process by setting up an NRN Card Monitoring Team.

NON-RESIDENT NEPALI ASSOCIATION OFFICE BEARERS (2009-11)

PATRON COUNCIL

Dr. Upendra Mahata	Chief Patron	upn@rubin.ru
Ram Pratap Thapa	Member	thapa@web.de
Bhim Udas	Member	bhim.udas@gmail.com

ADVISORS

Indra Ban	Australia	indraban0@gmail.com
Kul Chandra Gautam	Nepal	kulgautam@hotmail.com
Bishwa Kant Mainali	Nepal	bishwakm@http.com.np
Dr. Dev Kaji Dangol	Qatar	dkdangol@qatar.net.qa
Dr. Jugal Bhurtel	Russia	jugal.bhurtel@gmail.com
Prof. Surya Subedi	UK	s.p.subedi@leeds.ac.uk
Sharda Jung Thapa	USA	sjthapa@speedsite.com
Dev Man Hirachan	President	dmhirachan@gmail.com
Jiba Nath Lamichhane	Vice President	jibalamichhane@gmail.com
Sagar Nepal	Vice President	smilenepal@gmail.com
Ratan Jha	General Secretary	ratanjha@gmail.com
Tenzi Sherpa	Secretary	tenzisherpa@hotmail.com
Rameshwar Shah	Treasurer	rameshwar.shah.np@gmail.com
Dr. Kumar Basnet	Spokesperson	basnet31@gmail.com

REGIONAL COORDINATORS (RC)

Dr. Ambika Prasad Adhikari	RC Americas	ambika.adhikari@gmail.com
Ganesh Kumar Ijam	RC Asia Pacific	ganeshijam@gmail.com
Capt. Hit Man Gurung (MBE)	RC Europe	h_gurung@hotmail.com
Badri Prasad Pandey	RC Middle East	badrip66@gmail.com
Goba Katuwal	RC Oceania	gobakatuwal@hotmail.com
Ranjana Udas	RC Africa	ranjanaudas@gmail.com

DEPUTY REGIONAL COORDINATORS (DRC)

Dr. Drona Prakash Rasali	DRC Americas	drona.rasali@gmail.com
Rudra Sharma	DRC Asia Pacific	rudra32@hotmail.com
Rabindra Man Shrestha	DRC Europe	rabin1111@yahoo.com
Mohammed Din Miya (Raju Sayed)	DRC Middle East	mhdnpl@gmail.com
Tribhuwan Shrestha	DRC Oceania	nepalnz@gmail.com
Bidur Ghimire	DRC Africa	gbidur@gmail.com

WOMEN AFFAIRS

Usha Sharma	Coordinator	u-sharma@hotmail.de
Ranju Thapa	Deputy Coordinator	ranju.thapa@gmail.com

YOUTH AFFAIRS

Bhabani Oli	Coordinator	bhabani@oli.com.au
Pukar Malla	Deputy Coordinator	pukar_malla@hks11.harvard.edu

NRNA DUAL CITIZENSHIP TASK FORCE (2009 -11):

Name	Country	Email
Ram Pratap Thapa, Chair	Germany	thapa@web.de
Capt. Hit Man Gurung, Vice Chair	UK	h_gurung@hotmail.com
Members:		
Bhaban Bhatta	Japan	bhabanicc@gmail.com
Kiran Kumari Bhattarai	Canada	kiranbhattarai@hotmail.com
Dr. Jugal Bhurtel	Russia	jugal.bhurtel@gmail.com
Dr. Dev Kaji Dangol	Qatar	dkdangol@qatar.net.qa
Dr. Sharmila Gurung	Hong Kong	sharmigrg@hotmail.com
Bhim B. Karki	USA	karkibb@yahoo.com
Deepak Khadka	Australia	deepak@pacific-crown.com
Ram Babu Nepal	The Netherlands	nepalrambabu@yahoo.com
Kabita Nirola	The Netherlands	k.nirola@gmail.com
Advisory Panel		
Kul Chandra Gautam	USA/Nepal	kulgautam@hotmail.com
Kalpana Ghimire Nourisson	France	ghimirekalpana@hotmail.com
Dev Man Hirachan	Japan	dmhirachan@gmail.com
Naresh Koirala	Canada	naresh1@shaw.ca
Dr. Upendra Mahato	Belarus	upn@rubin.ru
Bishow Kant Mainali	Nepal	bishwakm@htp.com.np
Prof. Surya Subedi	UK	s.p.subedi@leeds.ac.uk

विश्वभरी छरिएका नेपालीहरुको साभ्ना संस्था गैरआवासीय नेपाली संघले विश्व भरी छरिएका नेपालीहरुको हक हितको वकालत गर्नुका साथै गैरआवासीय नेपालीहरुलाई नेपालको आर्थिक सामाजिक विकासमा सहभागी हुन अभिप्रेरित गर्दै आएको छ । गैरआवासीय नेपाली संघले नेपाली मूल भएका तर पछि विदेशी मुलुकको नागरिकता लिएका व्यक्तिहरुका लागि दोहोरो नागरिकताको वकालत गर्दै आएको छ । दोहोरो नागरिकताको कार्य अघि बढाउन संघको अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदले दोहोरो नागरिकता सम्बन्धि एक कार्यदलको गठन गरेको थियो । कार्यदलले नेपालको कानून र विश्वका विभिन्न मुलुकको प्रचलनको अध्ययन पश्चात यो अवधारणा पत्र तयार पारेको छ ।

The Non-Resident Nepali Association (NRNA) is a common organization of Nepalis who are residing outside of Nepal. It is involved in safeguarding the interest of Nepali diaspora and encouraging them to be involved in the socio economic development of Nepal. The NRNA has been harping for dual citizenship provisions for Nepali origin people who have subsequently acquired the citizenship for a foreign country. For taking the issue further and lobby with appropriate authorities in Nepal, the NRNA International Coordination Council had formed a task force which has prepared this position paper after careful study of the relevant Nepali laws practices of the other countries.

Non-Resident Nepali Association (NRNA)

Secretariat FNCCI Building
Pachali Shahid Shukra FNCCI
Milan Marg, Teku,
PO Box 269, Kathmandu, Nepal.
Tel: (+977-1) 4215247/4262061
Fax: (+977-1) 4215247
Email: nrn@nrn.org.np
www.nrn.org.np